

Het kompas

Amundsenvendel Ermelo

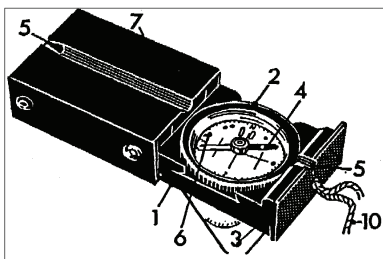
Inhoudsopgave

Het kompas	3
richting bepalen met het kompas	4
richting uitzetten met het kompas	5

Het kompas

Er worden bij scouting twee kompas soorten gebruikt: een liniaalkompas of een spiegelkompas. Bij een liniaalkompas zit de windroos op een doorzichtig plaatje. Spiegelkompassen zijn er in diverse uitvoeringen. Alle kompassen hebben met elkaar gemeen

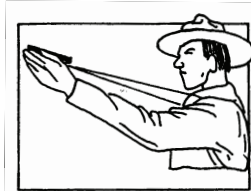

dat de windroos met vloeistof is gevuld en dat daarin een vrijdraaiende kompasnaald zit die zich richt naar het magnetische veld van de aarde. Een kompas bestaat vaak uit de volgende onderdelen:

1. **Het huis**, de naam zegt het al een beetje, het huis is de omlijsting van het kompas waarop alle onderdelen zijn gemonteerd.
2. **De roos**, op de roos staat een verdeling die het mogelijk maakt om het kompas nauwkeurig af te lezen en in te stellen.
3. **De spiegel**, de spiegel heb je nodig om tegelijk naar de naald en naar een punt in de verte te kunnen kijken. De spiegel hoort in een hoek van 45^0 te staan.
4. **De naald**, de naald wijst altijd het magnetische noorden aan. Ga daarom tijdens het gebruik van het kompas niet in de buurt van metaal staan, zoals auto's, brugleuningen e.d. Verder is het belangrijk dat je het kompas horizontaal houdt, zodat de naald vrij kan ronddraaien.
5. **Het vizier**, het vizier gebruik je om het kompas te richten.
6. **Het afleespunt**, het afleespunt is aangebracht op het huis en dient om de gevonden richting af te lezen.
7. **Het draagkoord**, het draagkoord dient om: het kompas om de nek te kunnen dragen en het kompas bij het richten op de juiste afstand te houden.

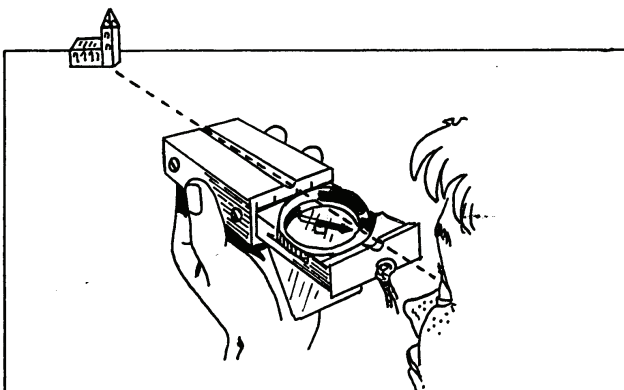
Richting bepalen met het kompas

Stel, je staat op een kruispunt en je wilt de richting weten waarin je een kerktoeren in de verte ziet liggen. Op de tekening kun je zien hoe je het kompas vast moet houden. Het “schieten” van een richting gaat als volgt in z’n werk (richting bepalen met het kompas).

- Houd het kompas op ooghoogte op ± 25 cm. van je gezicht. (knoop in het koordje)
- Kijk over het vizier, met één oog precies naar het punt in de verte (kerktoren). Richt het vizier en houd het kompas goed horizontaal.
- Laat de naald tot rust komen.
- Draai de roos totdat de 0^0 en de voorkant van de naald samenvallen (kun je zien in de spiegel).
- Kijk nog een keer snel achter elkaar over het vizier en in de spiegel, zonder het kompas te bewegen. Vallen de voorkant van de naald en de 0^0 van de roos nog steeds samen, dan is de naald “ingespeeld” en de roos ingesteld op de richting die je wilde weten.

Je kunt nu, zonder de roos te verdraaien, bij het afleespunt precies zien wat de gevonden richting is in graden.

Richtingen uitzetten met een kompas

Nu gaan we kijken wat je moet doen als iemand je zegt: loop hier vandaan in een richting van 140^0 .

De richting en de plaats zijn nu bekend. Eigenlijk is dit het omgekeerde van “schieten”. Daar was het laatste wat je deed het aflezen van de richting. Bij het uitzetten van de richting is dat het eerste wat je moet doen, dus:

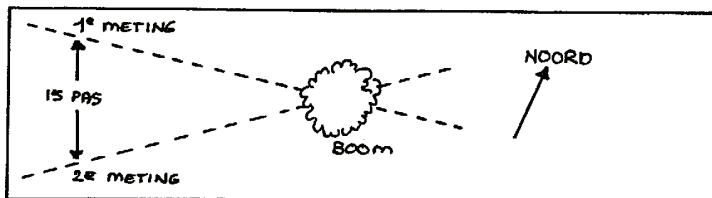
- Stel de richting (140^0) op het kompas in door de roos te draaien tot er bij het afleespunt 140^0 staat. De naald van het kompas wijst dan bijna zeker niet naar het noorden, de 0^0 op de roos. Draai nu jezelf en het kompas langzaam rond (zonder de roos te verdraaien) tot de naald is “ingespeeld”, dus tot de voorkant van de naald de 0^0 op de roos aanwijst. Als dat het geval is dan heb je 140^0 in het vizier.
- Kijk nu door of over het vizier en houd via de spiegel de naald in de gaten.
- Kies een punt in de verte dat precies in de goede richting ligt.

Het werkt natuurlijk prettiger als bij de richting ook de afstand naar het opgemeten punt wordt gegeven. Dus richting 140^0 , afstand 300 meter. Is dit niet het geval loop dan naar een punt dat in de goede richting ligt, en herhaal deze handeling tot het eindpunt is bereikt.

Zowel bij het bepalen als bij het uitzetten van een richting is het

belangrijk dat je vermeldt waar vandaan gemeten of uitgezet moet worden. Dit moet je heel precies doen omdat een verkeerde plek bij het uitzetten kan leiden tot een foutieve richting. Voer het

volgende experiment maar eens uit.

Ga op ongeveer 10 meter van een boom staan en bepaal de richting daarvan. Noteer het antwoord. Ga nu 15 passen naar links of naar rechts en “schiet” dezelfde boom nog eens. Het antwoord zal niet hetzelfde zijn, wat eigenlijk niet zo vreemd is. Op de tekening zie je het experiment van boven af getekend. Erbij aangegeven staat waar het noorden is, en je ziet dat je ten opzichte van het te “schieten” punt verplaatst bent. Terwijl het noorden het noorden blijft kijk jij van een andere kant tegen de boom aan, en krijgt dus een andere richting als je gaat “schieten”.

Aantekeningen

[illegible]